

Soups&Stories presenterer: "Glassperlespillet" en historie om en kvinnes valg 2013

Bergens tøffeste jente. Radikal journalist. En aktivist i Bergen. Det er mange ulike titler som kan brukes på historien om Lyubava Malysheva. Men det er enda flere ord som beskriver dette unike mennesket. Soups&Stories har gleden av å dele historien om feministen, aktivisten, moren, hippien, legen, veganeren, forfatteren, visesangeren, anarkisten, fotografen, billedkunstneren og i dag også bergenseren som beriker oss.

Det virker på meg som om Lyubava er et av de menneskene som er flink til så mangt, hun ble "bare" lege, hun maler "bare" et maleri, hun spiller "bare" gitar, hun lager "bare" en bok. Alt hun får til, får hun bra til. Og det er fantastisk at hun velger å bruke sine spesielle ressurser på menneskerettighetsarbeid og vier livet sitt til sosial aktivisme.

Da Lyubava var rundt 14 år og gikk på skolen, leste hun i en bok om russisk kontrakultur at slik som hun lever og ser ut, ja det heter "hippie". Slik oppdaget hun at hun hadde gått rundt i flere år som en hippie med langt hår og sleng i buksen uten å vite at det var noe som het hippie, og at det var slik hun så ut og det var hippie hun var! Og litt senere, 16 år gammel, valgte Lyubava å bli vegetarianer.

I 2002, som nyutdannet lege, innså Lyubava raskt at for et menneske med hennes overbevisninger og engasjement var det å jobbe som lege i Russland helt meningsløst. Det tok ikke lang tid før hun sluttet med det og begynte med aktivisme. Først promoterte hun sunn livsstil på internett for ungdom. I 2003 ble Lyubava kjent med dyrebekytere og deltok i flere protestaksjoner, blant annet i en protest der flere dyrleger ble forfulgt av myndigheter og risikerte 15 års fengselsstraff for å

bruke bedøvelse under operasjoner av dyr. Senere begynte Lyubava å samarbeide med ulike aktivistiske bevegelser: antinazister, antimilitære, anarkister, feminister, fair trade bevegelsen, Food no bombs og bevegelser som kjemper for homofiles og andre minoriteters rettigheter.

I 2003 fikk Lyubava en idé om å arrangere en 9 dagers uavhengig, rusfri hippiefestival i Moskva, ”Igra v biser” eller ”Glassperlespillet”. Det ble holdt flere konserter, utstillinger og vist filmer, og festivalen hadde 240 deltakere og over 2000 publikummere. Ingen betalte for å være med og ingen fikk betaling for å opptre. I et samfunn med så mye korrupsjon som i det russiske blir det problematisk å involvere penger i et arrangement som skal opponere mot det rådende system. Det var viktig å holde det gratis og nonprofit, for i Russland undergraver penger tilliten til den som viser initiativet, forteller hun oss.

Etter dette ble ettersom leiligheten til Lyubava i Moskva et offentlig rom. Der arrangerte hun rundt hundre konserter, filmvisninger og organiserte protestaksjoner. Hennes naboer ringte politiet flere ganger, men da de kom frem til leiligheten, hadde hun alltid klart å tømme den for folk. Politiet kunne ikke tro på at hennes bosted kunne romme så mange mennesker som naboene hevdet. Politiet gikk sin vei i mistro.

I Russland skjer det mange ting, store og små, som Lyubava er uenig i og som hun ikke kunne la være å protestere mot. Hun oppdaget etter hvert at hun var overvåket, etterretningen la igjen små spor i leiligheten hennes for å psyke henne ned og vise at det var de som hadde makten. I 2007 deltok hun i en Gay Parade i Moskva der flere deltakere og medlemmer av det Europeiske Parlamentet ble brutalt og nådeløst slått ned. Hun ønsket å fortsette sitt sosialiske arbeid i Russland, men visste at ingen ville hjelpe henne eller ta hånd om hennes sønn i tilfelle hun fikk problemer med russiske myndigheter. Av hensyn til sin sønn valgte hun å flytte. Det at hun havnet akkurat i Norge var en ren tilfeldighet. Hun havnet i et land som hun kunne svært lite om fra før. Men hun havnet i et land som viste seg å stå for menneskerettigheter. I dag er det flere tusen mennesker som følger hennes aktivitet på nettet. Hun var initiativtaker til en uavhengig nettressurs www.hippy.ru og har i dag bloggen www.bergenrabbit.net, og hun bruker facebook og andre nettmedier flittigere enn de fleste.

Det viktigste for Lyubava er hverdagsrevolusjon. En revolusjon som gjelder oss alle, med motto om at man bare kan forandre seg selv. ”Hverdagsrevolusjon” vil si å ha et bevisst forhold til alt rundt deg, alt du gjør: Pusse tennene med etisk tannkrem, sortere søppel, spare vann og elektrisitet, ta vare på naturen, velge økologiske og fair trade produkter, prøve å være ærlig, prøve å vise medlidenhet,

stå for menneskerettigheter, men også være fri og kreativ!

8.mai hvert år deltar Lyubava sammen med andre feminister i en aksjon som heter ”Kvinnehistorisk natt i Bergen”. Denne dagen samles kvinner og menn for å hedre levende og døde kvinner som har inspirert dem og satt sitt preg på verden. Deltakerne henger plakater om kvinner opp i hele byen for å vise at det fortsatt er noen som husker dem. Det beste ved dette arrangementet er at det er en aksjon uten appell som ikke krever umiddelbar reaksjon, men som gir deg informasjon helt tilfeldig på gaten, forklarer Lyubava. Denne aksjonen har spredd seg til flere byer i Russland.

I november 2012 deltok Lyubava sammen med 72 andre kunstnere i et kunstprosjekt ” Sommerfugler over Askøy”. Dette kunstprosjektet ønsket å synliggjøre og avskaffe vold mot kvinner i nære relasjoner. Inntektene fra prosjektet gikk til lokalt kvinnekrisesenter. Lyubava sitt kunstprosjekt handlet om kvinner som tok selvmord med sine barn på grunn av en håpløs livssituasjon. Lyubava har lenge samlet informasjon om disse kvinnene uten å vite hva hun skulle bruke det til. Målet med prosjektet hennes var å forandre hvordan vi forholder oss til disse kvinnene. Kvinnene som begår selvmord med sine barn, blir sett på som brutale mordere. Men den egentlige grunnen til det de gjør er sider ved patriarkatet: kvinneundertrykkelse og ulike menns maktmisbruk overfor kvinner.

Det er ingen ting i Lyubavas interesser som ikke handler om sosialistiske ideer. Alt fra hennes fasinasjon for Mummitrollene, blomstene på altanen og maten hun spiser. Hun forteller oss at Mummidalen symboliserer frihet og ensomhet skapt av en forfatter som ikke er likegyldig til verden hun lever i. Hos Mummitrollene får hun en følelse av sannhet. Videre forteller hun at hun er av den oppfatning at hvis du ønsker å forandre verden, skal du ikke skrive et manifest, men heller et eventyr. Eventyr og historier har noe oppdragende ved seg; en større universell kraft. Se på boken Animal Farm, Brave new World etc.

I dag er hele familien til Lyubava veganere. Sønnen hadde ikke noe annet valg enn å bli veganer fra fødselen av. Hennes egen mor måtte også ”konvertere” for å få Lyubavas tillit til å passe sønnen hennes. Mammaen til Lyubava forteller i dag at det er helt ok å være veganer, hun slipper å tenke på vekten og blodtrykket. Moren har til og med begynt å agitere veganerbudskapet for venner og bekjente. Det som bekymrer Lyubava er at moren har glemt, etter å ha levd så mange år i Russland, hvordan det er å smile. Hun var glad for å oppdage, og setter pris på, at nesten alle norske kvinner smiler.

Jeg ble litt nysgjerrig på hvordan Lyubava er som mor. Lyubava prøver å gi sønnen sin den barndommen som hun ikke fikk selv. Og det er frisk luft, sunn mat, gode mennesker og trygghet. Da sønnen til Lyubava var liten, pleide han å våkne veldig tidlig om morgnen. Det likte Lyubava ikke så godt, for hun er et B menneske. Hun begynte å skrive brev til ham som hun la utenfor døren hans om morgnen. Disse brevene var fylt med lange og vanskelige ord som skulle ta ham lang tid å lese og gi henne noen ekstra minutter søvn. Sønnen vokser til å være like kreative som sin mor, Lyubava har skrevet flere eventyr sammen med sønnen sin.

Jeg har spurt Lyubava om hva hun synes om den norske skole. Hun synes fokuset på fysisk aktivitet er veldig bra. I Russland skal barna kunne lese og gange før de begynner skolen. Andre russere og utlendinger i Norge synes nok det blir for mye lek og lite læring, men hun synes dette er sunt å ligge i dammer og henge i trær. Ingen har tatt skade av å lære å lese og skrive sent i livet. Det er mange måter å gjøre ting på, enfoldighet er ikke noe vi mennesker skal trakte etter. I klassen til sønnen er det både tunghørte og blinde, og det er minoritetsgrupper som ikke snakker norsk. Det er helt topp. Ingen uniformer, men mye regntøy selvfølgelig.

